

Hoeveel waarde we verliezen door lineariteit

10 december 2025, 11:25

Stefan Milis

Wat Zweden ons leert en waarom dit telt voor België

Zweden verliest elk jaar 19 procent van zijn economische waarde door lineaire praktijken. Dat komt neer op circa 55 miljard euro aan gemiste of vernietigde waarde. Circulaire strategieën kunnen een groot deel daarvan behouden. Toegepast op België loopt het huidige waardeverlies op tot ongeveer 61 miljard euro per jaar, waarvan 15 tot 24 miljard realistisch recupereerbaar is.

Waar waarde ontstaat en waarom ze verdwijnt

De Value Hill in één minuut

De Value Hill toont hoe waarde wordt opgebouwd en weggewerkt. Het model onderscheidt vier zones:

1. **Waardecreatie:** van grondstof tot afgewerkt product
2. **Gemiste waardecreatie:** kansen die verloren gaan door inefficiënt ontwerp of onderbenutting
3. **Waardeverlies:** waarde die verdwijnt wanneer producten te vroeg worden afgedankt
4. **Overconsumptie:** gebruik dat hoger ligt dan wat nodig is voor dezelfde levenskwaliteit

Deze vier stappen maken zichtbaar waar het waarde-gat groeit en waar circulaire oplossingen een verschil maken.

Overconsumptie als blinde vlek

Het rapport rekent overconsumptie expliciet mee. Overconsumptie lijkt op het eerste zicht economisch positief omdat er meer gekocht en geproduceerd wordt. Het rapport argumenteert dat het weinig echte maatschappelijke meerwaarde oplevert. Overconsumptie zorgt ervoor dat producten onvoldoende of zelfs niet gebruikt worden, ze sneller afgeschreven en te vroeg vervangen worden. Dit leidt vooral tot onnodig materiaalverbruik, extra afval, snellere uitputting van grondstoffen en bijkomende milieuschade. Zo verspilt het een deel van de mogelijke waarde en vergroot het waarde-gat.

Wat dit betekent voor de technologische industrie

Een sector die overal in het model terugkeert

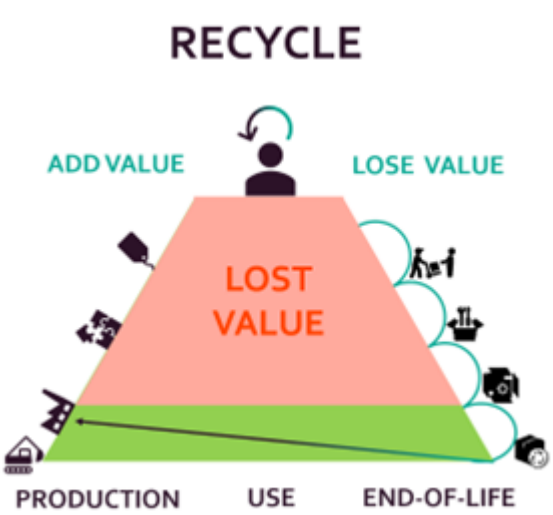
De technologische industrie loopt door bijna alle sectoren van het Circularity Gap Report. Ze zit volledig in de sectoren Manufacturing (machinebouw, metaal, industriële systemen) en Mobiliteit (automotive, aandrijflijnen, laadtechnologie). Ze komt gedeeltelijk terug in Construction via gebouwtechnologie, HVAC en slimme installaties, en in Mining & Extraction via materiaalextractie, equipment en halffabrikaten. In Consumables wordt ze zichtbaar via elektronica, ICT-hardware, batterijen en plastics. Zo draagt de technologische industrie zowel aan waardecreatie als aan waardeverlies bij.

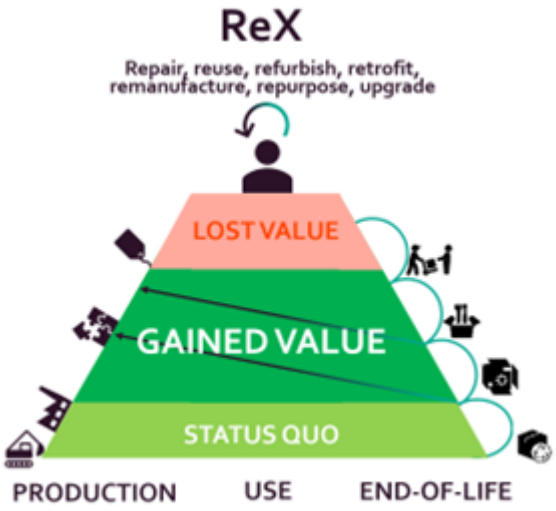
Waar u vandaag al het verschil maakt

De technologische industrie kan vandaag al sterk inzetten op circulaire waarderetentie.

- In **Manufacturing** liggen de grootste kansen in remanufacturing, modulair ontwerp, revisie van onderdelen, en het maximaliseren van de levensduur van machines en componenten
- In **Mobiliteit** gaat het vooral om hergebruik en revisie van kritieke voertuigonderdelen, second-life toepassingen voor batterijen, herstel in plaats van vervanging en circulaire dienstenmodellen die voertuigen langer laten renderen
- In **Consumables** zoals elektronica, ICT-apparatuur, kunststofproducten en technische consumptiegoederen, kan veel waarde worden behouden via take-back systemen, reparatie, refurbishment en door producten zó te ontwerpen dat ze eenvoudig te demonteren en te upgraden zijn
- Voor **Construction** liggen de kansen in herstel, revisie, upgradebaarheid en levensduurverlenging van technische installaties, zodat componenten en systemen langer meegaan en minder snel worden afgeschreven

Samengevat zijn dit de drie sporen die eruit springen :

1. Levensduurverlenging en ReX

Langdurig onderhoud, revisie, remanufacturing, modulair ontwerp en dergelijke bieden grote kansen. Machines en componenten die langer meegaan, genereren minder kosten en meer waarde.

2. Intensiever gebruik en nieuwe verdienmodellen

Diensten gekoppeld aan een product en aangepaste verdienmodellen kunnen ervoor zorgen dat producten intensiever en langer gebruikt worden.

3. Ontwerp dat waardebehoud centraal zet

Producten en diensten zó te ontwerpen dat ze waardebehoud ondersteunen en eenvoudiger maken.

Over alle sectoren heen toont het rapport hetzelfde patroon: de grootste waarde schuilt niet in recyclage, maar in langer gebruiken, herstellen, herfabriceren en doordacht ontwerpen. Precies hier kan de technologische industrie vandaag al stevig op inzetten.

Circulair waardebehoud als economische hefboom

De overgang naar een circulaire economie gaat verder dan duurzaamheid. Het is een structurele economische kans. Zweden toont dat bijna één vijfde van alle waarde jaarlijks verdwijnt door lineaire processen. België staat voor een vergelijkbare uitdaging. Door in te zetten op waardebehoud kan de technologische industrie nieuwe groei creëren, kosten verlagen en materialen slimmer beheren. De logica is eenvoudig: wat we behouden, hoeven we niet opnieuw te produceren.

Samenvatting

België verliest jaarlijks circa 61 miljard euro aan economische waarde door lineaire praktijken. Met haalbare circulaire strategieën kan hiervan 15 tot 24 miljard euro worden teruggewonnen. De grootste winst ligt in levensduurverlenging, ReX, intensiever gebruik en circulair ontwerp. De

technologische industrie heeft hierin een sleutelrol.

Conclusie

De inzichten uit Zweden maken het waarde-gat concreet en tonen hoe groot de economische winst kan zijn. Circulaire strategieën bieden realistische en rendabele kansen voor Belgische technologiebedrijven. Door te focussen op waardebehoud versterkt u niet alleen uw concurrentiekracht, maar ook de weerbaarheid van onze economie.

Wilt u weten welke circulaire strategie het best past bij uw activiteiten?

Het COOCK-project CIRKEL, gesteund door VLAIO, geeft u praktische handvaten om remanufacturing en andere waardecreërende aanpakken veilig en gericht toe te passen. Zo beperkt u risico's en vergroot u de kans op succes.

Ontdek het CIRKEL-project hier

Een ander goed startpunt om u breed te informeren over circulair waardebehoud is met dit artikel:

Ontdek het artikel hier

Wilt u ontdekken waar uw bedrijf vandaag al circulaire waarde kan winnen?

Onze experten begeleiden u graag bij uw volgende stap.

Neem contact op

Auteurs

Stefan Milis